

Feminist olmadığım için lanetlendim

BAKIŞ

DOĞAN HIZLAN

ROMANCI, hikâyci, oyun yazarı Adalet Ağaoğlu, 13. Tüyap Kitap Fuarı'nın Onur Konuğu seçildi. Ağaoğlu'yla edebiyat, politika ve yaşam üzerine konuştuk. Sınırlar okurlarımız Ağaoğlu'nun yazarlık dünyası dışındaki bazı özelliklerini de bu söyleşide bulacaklardır:

► Aydın sorumluluğu taşıyan bir yazarınız, eylemlere de katılıyorsunuz. Politika, aydın edebiyat ilişkisi?

- Evet, sorumluluk duygumun yanısıra aşırı bir duyarlılığım var. Yalnızca Türkiye'ye değil, insanın geleceğine karşı bir sorumluluk. En korktuğum şey, kitaplarımda sloganlaşmak, politik, güncel olacağım diye günlük soruların yanıtını vermek.

► Eserlerinizde hep bir hesaplaşma söz konusudur. Nedir bu hesaplaşma tutkusu, saplantısı?

- Bunun kaynağında çocukluğumu buluyorum. Bizim ailemizde yüksek sesle konuşmak, gülmek hoş karşılanmazdı ve bu insanı kendi içinde yoğunlaşmasına yol açar. Bu bir terbiye sorunuydu. Ayrıca ailede üç erkek kadeşin içinde tek kız çocuğuydum. Kenarda kalmalıydık. Bende ileride gelişecek isyan duygusu uyandırdı.

NECATİGİL BENİ ETKİLEDİ

► Edebiyatta yaşamıyla sanatıyla ilkeleriyle sizi etkileyen var mı?

- Tabii var. Yaşamıyla şiirini çok tutarlı bulduğum Behçet Necatigil, kendi beğendiği tarzda ilerledi ama asla dönmedi. Yaptığı işle hayatı tutarlıydı. Yazınsal açıdan çok farklıyız ama yaptığı ile hayatı çok tutarlı Rifat Ilgaz da var.

► Yazarlarımızın yabancı dillere çevrilmesi konusu...

- Benim birkaç eserimin Almancaya çevrilmesinin dışında başka dile çevrilmedi. Ama garip bir biçimde kitaplarımdan üstüne çok inceleme yapıldı. Dışarıdaki yayınları Türkiye'yi kendi istedikleri biçimde görüyorlar. Sözelimi oraya göç eden yazarlarımızın basılma şansı oldu, bana feminizm yaftasını yapıştırmak istediler, üç

TÜYAP
Kitap
Fuarı'nın
onur yazarı
Adalet
Ağaoğlu

ROMAN, öykü ve oyunları ile tanınan Adalet Ağaoğlu, romanın biçimsel sorunlarına çözüm aradı. Eserlerinde toplumumuzun güncel sorunlarını ele aldı. A.Ü. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin Fransız Dili ve Edebiyatı bölümü mezunu olan Ağaoğlu, Ankara Radyosu'nda dramaturg olarak çalıştı. Radyo Tiyatrosu müdürlüğü yaptı. TRT'de program uzmanı oldu. Daire Başkanlığı yaptı. Üç Oyun adlı yapıtıyla 1974 Türk Dil Kurumu Oyun Ödülü'nü, Yüksek Gerilim'le 1975 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı aldı. Bir Düşün Gecesi adlı romanı ise, O'na, 1979 Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü, 1980 Madaralı Roman Ödülü ve 1980 Orhan Kemal Roman Ödülü'nü getirdi. Eserlerinde değişim, gelişime verdiği önemle dikkati çekti. Eserleri arasında, Ölmeye Yatmak, Fikrimin İnce Gülü, Bir Düşün Gecesi, Yaz Sonu, Hayır, Ruh Üşümesi, Bir Oyun Yazalım, Evcilik Oyunu, Çatıdaki Çatlak, Kendini Yazan Şarkı, Yüksek Gerilim, Sessizliğin İlk Sesi, Hadi Gidelim var.

Yayınlaşmanın hiçbir zararı yok. Sadece satışa yönelik bir durum yaratıldığında bence zararlı oluyor. Bir kitap çıktığında kitabın kendisi konuşulmadan satışı konuşuluyorsa bu tehlikelidir. Kuşkusuz, TÜYAP Kitap Fuarı'nı diğer uluslararası kitap fuarlarıyla karşılaştıramayız ama, kitabın düşünsel ve edebi yanını öne çıkararak satılmasını olumlu karşıyorum.

yabancı yayınevini reddettim. Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmuş ama demokrasisini kuramamış bir ülke, bu temayı işlerseniz ideolojik kapıdan yabancı yayınevine girebilirsiniz. Bizi, bir de İslam'ın altında ezilmiş, acı çeken kadınlar olarak görmek istiyorlar. Hristiyan hümanizmasıyla İslam'a bakmak istiyorlar.

► Batı Türk edebiyatını sadece bir yerel renk olarak mı görüyor?

-Tamamen. Ben bunun yıllar önce bir egzotik eğilim olduğunu söylemiştim. Bunu, zaman doğruladı. Yalnız artık bir durum da var: Örneğin, Teslime Nesrin'in

başına bugünkü yaşadıkları beş yıl önce gelseydi, Batı'ya sığınmak zorunda kalsaydı, yazdığı kitap da edebi değer olarak çok yüceltilirdi. Oysa bu yıl Fransa'ya gittiğimde sayfalarca Teslime Nesrin yazan edebiyat dergileri okudum. Durumunu bütün açıklığıyla yazıyorlar ama kitabımı edebi değer olarak kuşkuyla karşıyorlardı.

► Televizyonlara, gazetelere çıktınız. Buradan şuna geçmek istiyorum: Medyanın bir gücü olduğu, insanları etkilediği ve yönlendirdiği biliniyor. Bunun edebiyata yararı veya zararı var mı?

- İçeriği boşaltma olayına karşı çok duyarlı olursak, bunu önlemeye çalışırsak yararlı olur. Yayınlaşmanın hiç bir zararı yok. Sadece satışa yönelik bir durum yaratıldığında bence zararlı oluyor. Bir kitap çıktığında kitabın kendisi konuşulmadan satışı konuşuluyorsa bu tehlikelidir. Kuşkusuz, TÜYAP Kitap Fuarı'nda kitabın düşünsel ve edebi yanını öne çıkararak satılmasını olumlu karşıyorum. Bu anlamda sekiz yıldır bir onur yazarı seçmelerini de simgesel olarak çok yerinde buluyorum ve kendimi geçen yıla eklenmiş bir halka olarak olarak görüyorum.

